

CYFARFOD	Pwyllgor Craffu Addysg ac Economi
DYDDIAD	17.10.24
TEITL	Trawsnewid addysg ar gyfer plant yn eu blynyddoedd cynnar
RHESWM DROS GRAFFU	Cynllun y Cyngor 2023-28 - Gwynedd Yfory.
AWDUR	Sioned Owen Rheolwr Gwasanaeth Blynyddoedd Cynnar
AELOD CABINET	Beca Brown

1. Pam fod angen ei graffu?

Mae trawsnewid addysg ar gyfer plant yn eu blynyddoedd cynnar wedi ei adnabod fel un o briif brosiectau Cynllun y Cyngor 2023-28.

Mae'r blynyddoedd cynnar yn allweddol i ddatblygiad cymdeithasol plant, a gwelwyd pwysigrwydd y cyfnod hwn yn enwedig yn ystod y pandemig. Rydym am drawsnewid y gwasanaeth yma a byddwn yn cydweithio gyda'r gwasanaeth iechyd a'r Mudiad Meithrin er mwyn sicrhau fod holl blant y sir yn cael y cychwyn gorau posib i'w cyfnod mewn addysg.

Bydd y Cyngor yn cyflawni'r prosiect hwn drwy gydweithio gyda'r gwasanaeth iechyd a'r Mudiad Meithrin i drawsnewid y gwasanaeth er mwyn sicrhau bod holl blant y sir yn cael y cychwyn gorau posib i'w cyfnod mewn addysg.

2. Beth yn union sydd angen ei graffu?

- Beth yw'r camau y bwriedir eu cymryd er mwyn trawsnewid addysg ar gyfer plant yn eu blynyddoedd cynnar?
- Beth yw'r amserlen a'r cerrig milltir allweddol ar gyfer trawsnewid y gwasanaeth?
- Sut bwriedir cyllido trawsnewid y gwasanaeth blynyddoedd cynnar?

3. Crynodeb a'r Materion Allweddol

Diweddariad o ran y rhaglen waith

4. Cefndir / Cyd-destun

4.1 Mae Trawsffurfio'r Blynyddoedd Cynnar yn flaenoriaeth Gwynedd Yfory, Cynllun y Cyngor 2023-28

4.2 Mae'r Uned Blynyddoedd Cynnar wedi bod yn gweithio'n rhanbarthol ers 2023 i drawsffurfio'r Blynyddoedd Cynnar ar y cyd gyda'r Llywodraeth. Yn siomedig bu i'r Llywodraeth stopio ariannu'r prosiect ddiwedd Mawrth 2024. Rhan o'r gwaith yma oedd rhannu arfer dda, cydweithio ar flaenoriaethau fel Iaith a Llefaredd a chynnal hunanasesiad 'Early Intervention Foundation' – matrices aeddfedrwydd Blynyddoedd

Cynnar. Roedd hunanasesiad Gwynedd, yn bennaf, yn Gynnydd Cynnar sy'n nodweddiadol o ardaloedd lleol sydd wedi ymrwymo i weithredu ac sydd wedi dechrau datblygu eu rhaglen ond sydd eto i weld manteision eu gwaith.

4.3 Yn ystod y cyfnod nesaf bydd y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru yn canolbwyntio ar y Blynyddoedd Cynnar fel blaenoriaeth hefyd sef:

- Siarter blynyddoedd cynnar gyda blaenoriaethau y cytunwyd arnynt ac iaith a rennir. Nodi ein dehongliad o ganllawiau cenedlaethol a sut y gallwn fodloni anghenion plant yn lleol yn y ffordd orau. Yn cynnwys cynllun ar y cyd o sut y byddwn yn defnyddio cyllid.
- Strategaeth ar gyfer gweithlu'r blynyddoedd cynnar yn gysylltiedig â Bwrdd Gweithlu Gogledd Cymru. Golyga hyn edrych ar gynllunio'r gweithlu, cymwysterau, sgiliau, hyfforddiant, cadw staff a datblygiad proffesiynol.
- Cynllun cyfathrebu i rannu ein gweledigaeth ar gyfer y blynyddoedd cynnar, negeseuon allweddol a manylion y gefnogaeth sydd ar gael.
- Gwella trefniadau rhannu gwybodaeth rhwng sefydliadau.
- Gweithio gyda Llywodraeth Cymru i wella sefydlogrwydd a chysondeb y ffrydiau ariannu.

4.4 Mae'r Uned Blynyddoedd Cynnar wedi llunio rhaglen waith i gyfarch y gwaith ond ers i'r Cyllid orffen rydym wedi colli adnodd staff i yrru'r rhaglen waith felly yn gweithredu ar rediad arafach i gyd fynd gyda capasiti staff presennol o fewn yr Uned. Mae'r Uned ar hyn o bryd yn mynd trwy broses ailstrwythuro hefyd.

5. Ymgynghori

5.1 Nifer o gyfleoedd ymgynghori wedi digwydd i gasglu barn teuluoedd a rhan-ddeiliaid wrth edrych ar feysydd gwahanol i drawsffurfio'r Blynyddoedd Cynnar

- **Addysg Feithrin - adroddiad Celyn.** O fewn yr adroddiad nodir sawl ffactor sydd yn bwysig i deuluoedd Gwynedd fel mynediad, costau fforddiadwy a darpariaeth drwy gyfrwng y Gymraeg
- **Iaith, Siarad a Chyfathrebu – adroddiad Dr Ceryl Davies.** O fewn yr adroddiad nodir nifer o argymhellion ar gyfer y maes fel sefydlu llwybr mynediad, hyfforddi staff a gwella trefniadau cydweithio hefo lechyd.
- **Cefnogaeth Amenedigol – adroddiad Social Value Cymru.** Nodir canlyniadau cadarnhaol i'r peilot wrth gefnogi llesiant teuluoedd o fewn y cymunedau ond bod angen mwy o amrediad o gefnogaeth gan gynnwys sesiynau sensori.

5.2 Sylwadau ac argymhellion yr adroddiadau uchod yn bwydo i'r rhaglen waith trawsffurfio yn lleol ac yn rhanbarthol

6. Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg a'r Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol

6.1 Bydd asesiadau effaith yn bwydo a llywio'r penderfyniadau maes o law.

7. Camau Nesaf

- Parhau i weithio ar y rhaglen waith
- Cynnal trafodaethau a cheisio penderfyniadau
- Ymgynghori ar y penderfyniadau.
- Llunio Strategaeth Blynyddoedd Cynnar

Gwybodaeth Cefndir

Atodiadau

Atodiad 1 - Rhaglen waith trawsffurfio'r Blynyddoedd Cynnar